

Niniejszy dokument nie stanowi doręczenia w trybie art. 15 zzs⁹ ust. 2 ustawy COVID-19 (Dz.U.2021, poz. 1842)

Sygn. akt I ACa 989/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 lipca 2022 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Sławomir Jamróg
Protokolant:	Michał Góral

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 25 lipca 2022 r. w Krakowie

sprawy z powództwa Gminy (...) K.

przeciwko D. de B. W., M. de B. W. i P. G.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 8 kwietnia 2019 r. sygn. akt I C 36/18

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- określoną w punkcie I kwotę 325.874,88 zł obniża do kwoty 186.214,22zł (sto osiemdziesiąt sześć tysięcy dwieście czternaście złotych dwadzieścia dwa grosze), oddalając powództwo w stosunku do D. de B. W. i M. de B. W. w odniesieniu do kwoty 139.660,66 zł
i co do odsetek ustawowych za opóźnienie od tej kwoty,

- punktowi III. nadaje treść: „zasądza od pozwanego P. G. na rzecz strony powodowej kwotę 27.094 zł (dwadzieścia siedem tysięcy dziewięćdziesiąt cztery złote) tytułem kosztów procesu, a koszty postępowania pomiędzy stroną powodową a D. de B. W. i M. de B. W. wzajemnie znosi.”;

2. oddala apelacje D. de B. W. i M. de B. W. w pozostałej części, a apelację P. G. w całości;

3. zasądza od pozwanego P. G. na rzecz Gminy (...) K. kwotę 8.100 zł (osiem tysięcy sto złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego;

4. zasądza od Gminy (...) K. na rzecz D. de B.

W. i M. de B. W. kwoty po 3.420 zł (trzy tysiące czterysta dwadzieścia złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSA Sławomir Jamróg

Sygn. akt I ACa 989/20

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 8 stycznia 2018 r. strona powodowa Gmina (...) K. powołując się na obowiązek zwrotu równowartości 7/10 części zwaloryzowanej bonifikaty udzielonej od ceny lokalu mieszkalnego przy ul. (...) wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanych D. de B. W., M. de B. W., solidarnie kwoty 325.874,88 zł. z odsetkami w wysokości ustawowej za opóźnienie od dnia 15 czerwca 2017 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego P. G. na jej rzecz kwoty 325.874,88 zł. z odsetkami w wysokości ustawowej za opóźnienie od dnia 15 czerwca 2017 r. do dnia zapłaty z zastrzeżeniem, że pozwanemu P. G. przysługuje prawo do powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności do nieruchomości stanowiącej odrębną własność lokalu mieszkalnego położonego w K. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy (...)w Krakowie prowadzi księgę wieczystą nr (...), z zastrzeżeniem, że spełnienie świadczenia przez jednego z pozwanych zwalnia drugiego pozwanego z obowiązku świadczenia do wysokości spełnionego świadczenia. Strona powodowa wniosła też o zasądzenie kosztów postępowania.

Pozwani M. de B. W. i D. de B. W. wnieśli o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów postępowania. Podali, że po zawarciu umowy ze strona powodową tj po dniu 5 maja 2015 r. w rodzinie pozwanych małżonków nastąpiło szereg okoliczności, które wymusiły konieczność poszukiwania nowego większego lokalu mieszkalnego celem zapewnienia wszystkim członkom rodziny godziwych warunków mieszkaniowych. Zasadniczym powodem, który zaważył na decyzji o sprzedaży lokalu mieszkalnego przy ul. (...) oraz nabyciu większego domu mieszkalnego były problemy zdrowotne z jakimi borykała się córka stron K.. Problemy te spowodowały podjęcie przez pozwanych decyzji o objęciu opieką jej, jej rodziny w tym kilkuletniej wnuczki, których przyjęli do wspólnoty domowej. Aby otoczyć opieką rodzinę córki, pozwani wszystkie środki uzyskane ze sprzedaży mieszkania przy ul. (...) w K. przeznaczili na zakup nieruchomości w miejscowości O.. Nabycie nieruchomości w miejscowości O., w której następnie pozwani zamieszkali, miało miejsce w ciągu 12 miesięcy od daty sprzedaży lokalu przy ul. (...). Wobec zrealizowania warunków wynikających z art. 68 ust. 2a pkt 5 ustawy o gospodarce nieruchomościami pozwani nie mogą być zobowiązani do zwrotu kwoty równej udzielonej bonifikacie. Powództwo jest zatem bezpodstawne i nie powinno zostać uwzględnione.

Pozwany P. G. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów postępowania. Na uzasadnienie wskazał, że występuje w sprawie jako dłużnik rzeczowy. Podniósł, że strona powodowa nie wykazała, aby czynności prawne pozwanych opisane w pozwie miały być nieważne, a w szczególności, aby miały być składane dla pozor. Dalej pozwany wskazał, że nie zna przyczyn sprzedaży przez pozostałych pozwanych nieruchomości w miejscowości O. , ale sam ten fakt nie może dyskwalifikować czynności prawnych. Podał, że obecnie właścicielem tej nieruchomości są J. J. (1) i M. B. W. co może wskazywać, że przyczyną zbycia nieruchomości były problemy finansowe (sprzedana nieruchomość została odkupiona). Jego zdaniem nie ma żadnego znaczenia okoliczność przywołana w pozwie, że K. R. (1) oświadczył, że znajduje się w posiadaniu nieruchomości, jako że posiadanie nieruchomości nie musi się wiązać z faktycznym korzystaniem z niej. Pozwany wskazał, że brak przepisu z którego wynikałby obowiązek braku sprzedaży lokalu czy nieruchomości nabytych za środki uzyskane ze sprzedaży lokalu mieszkalnego nabytego z bonifikatą.

Wyrokiem z dnia 8 kwietnia 2019 r. sygn.. akt I C 36/18 Sąd Okręgowy w Krakowie zasądził od pozwanych D. de B. W. i M. de B. W. solidarnie na rzecz strony powodowej Gminy (...) K. kwotę 325.874,88 zł z odsetkami w wysokości ustawowej za opóźnienie od dnia 15 czerwca 2017 r. do dnia zapłaty (pkt I), zasądził od pozwanego P. G. na rzecz strony powodowej Gminy (...) K. kwotę 325.874,88 zł z odsetkami w wysokości ustawowej za opóźnienie od dnia 15 czerwca 2017 r. do dnia zapłaty z zastrzeżeniem, że spełnienie świadczenia przez jednego z pozwanych wskazanych w pkt I wyroku zwalnia pozwanego P. G. z obowiązku świadczenia do wysokości spełnionego świadczenia i zastrzegając pozwanemu P. G. prawo do powołania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności do

nieruchomości stanowiącej odrębny lokal mieszkalny położony w K. przy ul. (...) dla której Sąd Rejonowy (...) w K. prowadzi księgę wieczystą nr (...);(pkt 2), zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz strony powodowej kwotę 27.094 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania (pkt III).

Podstawę tego rozstrzygnięcia stanowił następujący stan faktyczny:

W dniu 5 maja 2014 r., , została ustanowiona odrębna własność samodzielnego lokalu mieszkalnego nr (...) w budynku przy ul. (...) o łącznej 76,65 m.kw. z pomieszczeniem przynależnym o pow. 6,51 m.kw. z którym związane udziały wynoszący 44/1000 części w częściach wspólnych budynku. Wyodrębniony lokal wraz z udziałem w częściach wspólnych został sprzedany przez Gminę (...) K. D. i M. małżonkom de B. W. za cenę 53.316,32 zł. W pkt VIII umowy wskazano, że Gmina będzie żądać kwoty równej udzielonej bonifikacie po jej waloryzacji, jeżeli nabywcy zbędą nieruchomość lub wykorzystają na cele inne niż uzasadniające udzielenie bonifikaty, przed upływem pięciu lat od dnia nabycia ze wskazaniem, że nie dotyczy to przypadków określonych w art. 68 ust. 2a ustawy o gospodarce nieruchomościami. Pozwani oświadczyli, że znajdują się w posiadaniu lokalu mieszkalnego, zaś Gmina potwierdziła zapłatę przez pozwanych ceny sprzedaży tj. kwoty 53.316,32 zł. D. de B. W. i M. de B. W., w pkt XIV umowy, ustanowili na nabytej aktem notarialnym nieruchomości hipotekę umowną do kwoty 533.161 zł. celem zabezpieczenia zwrotu udzielonej przez Gminę (...) K. bonifikaty stanowiącej 90 % wartości lokalu, powiększonej o stosowną waloryzację wynikającą z przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami i przepisów prawa miejscowego. W dniu 31 grudnia 2014 r. D. de B. W. i M. de B. W. zawarli z J. J. (1) (odpowiednio ojcem i teściem zbywców) umowę sprzedaży udziału 3/5 części w prawie własności nieruchomości w postaci samodzielnego lokalu mieszkalnego położonego w K. przy ul. (...) za cenę 320.000 zł oraz zobowiązali się zawrzeć umowę, mocą której D. de B. W. i M. de B. W. sprzedadzą J. J. (1) udział wynoszący 2/5 części w prawie własności nieruchomości obejmującej lokal mieszkalny za cenę 213.000 zł. Strony ustaliły termin zawarcia umowy przyrzeczonej najpóźniej do dnia 31 grudnia 2015 r. W umowie sprzedający potwierdzili też otrzymanie całej ceny sprzedaży udziału w prawie własności (320.000 zł.). Następnie, w dniu 9 października 2015 r. D. de B. W., M. de B. W. i J. J. (1) rozwiązali umowę przedwstępną sprzedaży z dnia 31 grudnia 2014 r. i oświadczyli, że w związku z rozwiązaniem umowy żadna ze stron nie poniosła żadnej szkody oraz nie mają i nie będą mieli względem siebie żadnych roszczeń. W pkt IV umowy D. de B. W., M. de B. W., J. J. (1) sprzedali lokal mieszkalny przy ul. (...) P. G. za cenę 534.000 zł., przy czym udział D. i M. de B. W. (2/5) za cenę 214.000 zł., a udział J. J. (1) (3/5) za cenę 320.000 zł. Sprzedający potwierdzili odbiór całej ceny sprzedaży. W pkt V umowy D. de B. W. i M. de B. W. oświadczyli, że całą cenę sprzedaży udziałów swoich i J. J. (1) zamierzają przeznaczyć na zakup nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym w związku z czym nie będzie istniała podstawa do zwrotu bonifikaty zabezpieczonej hipoteką na przedmiotowej nieruchomości. Zobowiązali się do przedłożenia dokumentu z którego będzie wynikała zgoda na wykreślenie hipoteki w terminie sześciu miesięcy, a na wypadek gdyby doszło do obowiązku zwrotu bonifikaty i jej zapłaty na rzecz Gminy (...) K. przez P. G., D. i M. de B. W. zobowiązali się do zapłaty na rzecz P. G. zapłaconej przez niego bonifikaty z ewentualnymi odsetkami. Sprzedający zobowiązali się wydać kupującemu lokal mieszkalny do dnia 19 października 2015 r. oraz wymeldować do dnia 30 października 2015 r. wszystkie zamieszkałe w lokalu osoby. Pełnomocnikiem P. G. przy zawieraniu umowy był jego brat A. G. – adwokat.

Kolejną umową zawartą tego samego dnia - 9 października 2015 r. J. J. (1) sprzedał pozwanym D. de B. W. i M. de B. W. nieruchomość położoną w miejscowości O. utworzoną z działki nr (...) o pow. 0,1063 ha zabudowaną budynkiem mieszkalnym jednorodzinnym o nr (...) z wbudowanym garażem o powierzchni 240 m. kw. wybudowanym w latach 2009-2012, w którym nikt nie jest zameldowany, za cenę 534.000 zł. Nieruchomość została nabyta do majątku wspólnego, sprzedający potwierdził odbiór całej ceny sprzedaży. Dalej w umowie, D. de B. W. i M. de B. W. ustanowili na nabytej nieruchomości na rzecz P. G. hipotekę do kwoty 600.000 zł. celem zabezpieczenia zwrotu zapłaconej przez niego bonifikaty wraz z należnymi odsetkami za opóźnienie, kosztami postępowania. A. G., imieniem P. G. wyraził zgodę na wykreślenie z księgi wieczystej hipoteki wpisanej do kwoty 180.000 zł. na rzecz P. G. i roszczenia o przeniesienie hipoteki na wyższe miejsce po opróżnionej hipotece. W akcie notarialnym z dnia 9 maja 2016 r. D. de B. W. i M. de B. W. oświadczyli, że darują z majątku objętego ich wspólnością ustawową majątkową małżeńską do majątku osobistego M. de B. W. nieruchomość położoną w miejscowości O. utworzoną z działki nr (...) o pow. 0,1063 ha zabudowaną budynkiem mieszkalnym jednorodzinnym o nr (...) z wbudowanym garażem, którą nabyli od

J. J. (1) umową z dnia 9 października 2015 r. W umowie darowizny strony wskazały, że mieszkają w K. przy ul. (...). Określiły wartość przedmiotowej nieruchomości” na kwotę 475.000 zł. Na datę umowy w dziale III księgi wieczystej obejmującej nieruchomość ((...)) ujawniono wszczęcie egzekucji na podstawie aktu notarialnego i postanowień Sądu Rejonowego(...) w K., zaś w dziale IV znajdował się wpis hipoteki na rzecz P. G. – hipoteka umowna do kwoty 600.000 zł. i na rzecz M. B. W. – hipoteka umowna do kwoty 710.000 zł. na zabezpieczenie roszczeń z weksła na podstawie oświadczenia o ustanowieniu hipoteki. Kolejnym aktem notarialnym z tego samego dnia - 9 maja 2016 r. M. de B. W. sprzedał nieruchomość położoną w miejscowości O. utworzoną z działki nr (...) o pow. 0,1063 ha zabudowaną budynkiem mieszkalnym jednorodzinny o nr (...)z wbudowanym garażem o powierzchni 240 m. kw. K. R. (2), który oświadczył że znajduje się już w posiadaniu opisanej nieruchomości. Sprzedający potwierdził odbiór ceny w kwocie 475.000 zł. W akcie notarialnym M. de B. W. oświadczył, że mieszka w K. przy ul. (...). W dziale III I IV księgi wieczystej widniały dot. wszczęcia egzekucji z nieruchomości i dwóch hipotek o kwotach: 600.000 zł. i 710.000 zł.

Pismem z dnia 22 maja 2017 r. Gmina (...) K. wezwała D. de B. W. i M. de B. W. do zapłaty w terminie do dnia 14 czerwca 2017 r. kwoty 325.874,88 zł tytułem zwrotu 7/10 części zwaloryzowanej bonifikaty udzielonej od ceny lokalu mieszkalnego przy ul. (...). Wezwanie zostało wysłane na adres: ul. (...). Korespondencja wróciła jako nieodebrana w terminie. Pismem z dnia 22 maja 2017 r. Gmina (...) K. wezwała P. G., jako dłużnika rzeczowego, in solidum, do zapłaty w terminie do dnia 14 czerwca 2017 r. kwoty 325.874,88 zł. tytułem zwrotu 7/10 części zwaloryzowanej bonifikaty udzielonej od ceny lokalu mieszkalnego przy ul. (...). Wezwanie zostało skutecznie doręczone w dniu 31 maja 2017 r. W księdze wieczystej prowadzonej dla samodzielnego lokalu mieszkalnego położonego przy ul. (...), w dziale II jako właściciel ujawniony jest P. G., zaś w dziale IV wpisana jest hipoteka umowa o wysokości 533.161 zł. na rzecz Gminy (...) K. celem zabezpieczenia zwrotu udzielonej bonifikaty stanowiącej 90% wartości lokalu powiększonej o stosowną waloryzację wynikającej z przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami, umowy ustanowienia odrębnej własności lokalu i jego sprzedaży oraz akt ustanowienia hipoteki.

Po zawarciu umowy w dniu 9 października 2015 r. na mocy której D. de B. W. i M. de B. W. kupili nieruchomości w miejscowości O. pozwani wystąpili do Gminy (...) K. o zwolnienie hipoteki ustanowionej na mieszkaniu przy ul. (...) w K.. Gmina (...) K. pismami z dnia 22 maja 2017 r. skierowanymi do pozwanych, odpowiednio jako do dłużników osobistych (D. de B. W. i M. de B. W.) i do dłużnika rzeczowego (P. G.) wezwała ich o zwrot 7/10 części zwaloryzowanej bonifikaty udzielonej od ceny lokalu mieszkalnego położonego w K. przy ul. (...) tj. kwoty 325.874,88 zł. w terminie do dnia 14 czerwca 2017 r. Po sprzedaży nieruchomości w miejscowości O.. M. de B. W. uzyskane środki przeznaczył w części na prowadzoną działalność gospodarczą, resztę posiada. Obecnie mieszka w mieszkaniu siostry, razem z siostrą, w B.. Adres przy ul. (...) jest jego adresem do korespondencji, zaś mieszkanie jest własności syna. Jego żona wraz z córką K. mieszkają w wynajmowanym mieszkaniu przy ul. (...). Właścicielem nieruchomości w miejscowości O., w chwili obecnej jest syn pozwanych M. de B. W. i M. K..

Przy tym stanie faktycznym Sad Okręgowy odwołując się do orzecznictwa Sądu najwyższego wskazał, że przewidziana art. 68 ust. 1 pkt 7 u.g.n. możliwość udzielenia bonifikaty od ceny komunalnego lokalu mieszkalnego, ustalonej zgodnie z art. 67 ust. 3 u.g.n., stanowi odstępstwo od zasady sprzedaży lokali za cenę odpowiadającą ich wartości rynkowej i ma na celu ułatwienie zakupu lokalu przez dotychczasowego najemcę dla którego lokal ten stanowi centrum życiowe, w którym najemca i członkowie jego rodziny realizują potrzeby mieszkaniowe. Udzielenie bonifikaty najemcy stanowi więc istotny przywilej finansowy nabywcy lokalu uzyskiwany kosztem środków publicznych co uzasadnia z kolei pogląd o konieczności ścisłej wykładni przepisów. Zamiarem ustawodawcy nie było jednak zapewnienie beneficjentowi możliwości przyznania środków finansowych na realizację innych projektów mieszkaniowych czy wydatkowania ich na dowolny cel . Zdaniem Sądu pierwszej instancji powstał powstał po stronie pozwanych D. de B. W. i M. de B. W. obowiązek zwrotu w oparciu o art. 68 ust. 2 u.g.n. zwaloryzowanej kwoty bonifikaty udzielonej przy sprzedaży przez Gminę (...) K. na rzecz pozwanych lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) w K. (wraz z przynależnym mu odpowiednio udziałem w nieruchomości wspólnej). Od czasu o nabycia przez pozwanych lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w K. od strony powodowej, tj. od dnia 5 maja 2014 r. , do momentu sprzedaży 3/5 udziałów w prawie J. J. (1), tj. do dnia 31 grudnia 2014 r. i sprzedaży pozostałych udziałów o wysokości 2/5 części P. G. w dniu 9 października 2015 r. nie upłynęło 5 lat. Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że w dniu 9 października 2015 r. pozwani

nabyli wprawdzie na własność nieruchomości zabudowaną domem jednorodzinny położoną w miejscowości O., jednakże sam fakt zbycia lokalu w K. przy ul. (...) i nabycia nieruchomości w miejscowości O. przeznaczonej również na cele mieszkaniowe, nie może oznaczać spełnienia przesłanki określonej w art. 68 ust. 2a pkt 5 u.g.n. zwalniającej od obowiązku zwrotu bonifikaty. Sąd pierwszej instancji nie podzielił stanowiska, że ustawodawca nie przewidział żadnych norm, które regulowałyby przez jaki okres nabywcy lokalu zakupionego z zastosowaniem bonifikaty, po jego zbyciu. Przywołując orzecznictwo sądów powszechnych Sąd stwierdził, że skoro przy pierwotnym nabyciu lokalu mieszkalnego uzasadniającym uzyskanie bonifikaty istotne było, aby lokal ten umożliwiał nabywcy zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych, uzyskanie własnego mieszkania, stworzenie jego centrum życiowego, to również przy nabyciu kolejnego lokalu za pieniądze ze sprzedaży lokalu pierwotnie nabytego winny być brane pod uwagę te same zasady. Zdaniem Sądu, dotyczy to także obostrzenia z art. 68 ust. 2 u.g.n. zakazującego zbywania lub wykorzystywania nieruchomości na inne cele niż cele uzasadniające udzielenie bonifikaty przed upływem 5 lat licząc od dnia nabycia. Rozwiązanie zawarte w art. 68 ust. 2a pkt 5 u.g.n. służy bowiem zachowaniu uprawnienia do bonifikaty pomimo sprzedaży lokalu mieszkalnego lub wykorzystania go na inne cele. Na skutek zawarcia umów zawartych w dniu 9 października 2016 r., pozwani wyzbyli się nieruchomości położonej w miejscowości O., tym samym stając się osobami nie posiadającymi formalnie prawa własności do żadnej nieruchomości, która mogłaby zaspokajać ich potrzeby mieszkaniowe. Sytuacja ta nastąpiła przed upływem terminu 5 lat od chwili nabycia od Gminy (...) K. lokalu z bonifikatą (5 maja 2014 r.). Cel w związku, z którym Gmina sprzedała pozwany lokal przy ul. (...), nie został zatem zrealizowany w ustawowym terminie. Udzielenie bonifikaty oznacza nieekwiwalentne wyzbycie się składnika mienia przez Skarb Państwa lub jednostkę samorządu terytorialnego i stanowi formę szeroko rozumianej pomocy publicznej udzielanej pierwotnym nabywcom w umowie sprzedaży, która powinna być wykorzystywana tylko zgodnie z przeznaczeniem. Udzielanie przedmiotowych bonifikat miało na celu pomoc w zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych osobom już związanym umowami najmu lokali komunalnych bądź państwowych. Pozwani M. i D. de B. W. swoim zachowaniem nie dopełnili ściśle określonych warunków przewidzianych w ustawie o gospodarce nieruchomościami i są zobowiązani do zwrotu przyznanej bonifikaty. Ustawodawca, dopuszczając możliwość sprzedaży prawa do nieruchomości, po cenie znacznie niższej niż rynkowa, wprowadził równocześnie instrumenty chroniące przed praktykami wykorzystywania preferencyjnych warunków nabycia mieszkania w celu osiągnięcia osobistego zysku. W konsekwencji powstał po stronie pozwanych M. de B. W. i D. de B. W. obowiązek zwrotu zwaloryzowanej kwoty bonifikaty udzielonej przy sprzedaży przez Gminę (...) K. na ich rzecz lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) w K. (wraz z przynależnym mu odpowiednio udziałem w nieruchomości wspólnej), w żądanej wysokości 325.874,88 zł. z odsetkami w wysokości ustawowej za opóźnienie od dnia 15 czerwca 2017 r. Odsetki ustawowe za opóźnienie od przyznanej kwoty Sąd na zasadzie art. 481 k.c. w zw. z art. 455 k.c. zasądził zgodnie z żądaniem pozwu. Ponieważ zabezpieczenie zwrotu bonifikaty stanowiła ustanowiona hipoteka na nieruchomości obejmującej lokal mieszkalny przy ul. (...), której właścicielem jest obecnie pozwany P. G., pozwany ten odpowiada w niniejszej sprawie z pozostałymi pozwanymi jako dłużnik rzeczowy.

Jako podstawę rozstrzygnięcia o kosztach procesu powołano art. 98 § 1 k.p.c.

Apelacje od tego wyroku wnieśli pozwani.

D. de B. W. i M. de B. W. zaskarżyli wyrok w punktach I i III, podnosząc analogiczne zarzuty naruszenia prawa materialnego, a tj. :

- art. 68 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U Nr 115, poz. 741z póź. zm.) zwaną dalej „ugn” poprzez jego zastosowanie pomimo, iż w okolicznościach sprawy, przepis ten nie może znaleźć zastosowania wobec zrealizowania przez pozwanych warunku określonego w art. 68 ust. 2 a pkt 1 i 5 lit b ugn, |

- art. 68 ust. 2 a pkt 1 i 5 lit b ugn poprzez jego niezastosowanie, a tj. zasądzenie od Pozwanej obowiązku zwrotu kwoty odpowiadającej udzielonej bonifikacie po waloryzacji, pomimo, iż wypełnili ono swoim działaniem warunek, którego spełnienie spowodowało brak obowiązku,

- art. 68 ust. 2 a pkt 1 ugn, poprzez jego niezastosowanie, wynikające z niedostrzeżenia okoliczności, iż Pozwana zbyła udział w nieruchomości w O. na rzecz swego małżonka M. de B. W., który stosownie do art. 4 pkt 13 ugn był jej osobą bliską, a zatem (przy zaakceptowaniu wykładni, wedle której do kolejnego lokalu, nabytego za środki pochodzące ze sprzedaży lokalu nabytego z udzieloną bonifikatą winny być brane pod uwagę te same zasady, co do lokalu nabytego z udzieleniem bonifikaty) ust. 2 nakazujący zwrot bonifikaty nie może mieć zastosowania.

Wymienieni pozwani wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie od Powódki na rzecz Pozwanej ad 2 zwrotu kosztów procesu (za obie instancje).

Pozwany P. G. zaskarżył wyrok w całości zarzucając:

1. sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału poprzez :

- pominięcie, że nabyta przez M. de B. W. i D. de B. W. nieruchomość stanowiąca działkę ewidencyjną nr (...) w O. zabudowana domem jednorodzinny została wykorzystana przez tych pozwanych w celach mieszkaniowych,

- pominięcie faktu, że M. de B. W. i D. de B. W. nabywali w dniu 9 października 2015 r. zabudowaną domem jednorodzinny nieruchomość stanowiącą działkę ewidencyjną numer (...) w O. z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych, uzyskanie własnego mieszkania (którego nie posiadali), stworzenia centrum życiowego i taki cel nabycia został zrealizowany;

- pominięcie przyczyn sprzedaży przez wymienionych zabudowanej domem jednorodzinny nieruchomości stanowiącej działkę ewidencyjną numer (...) w O.,

2. wadliwe ustalenie, że nie został zrealizowany cel „w związku z którym Gmina sprzedała pozwanym lokal przy ul. (...)” w sytuacji gdy lokal ten był wykorzystywany na cele mieszkalne, a sprzedaż nie była uzależniona od spełnienia jakichkolwiek innych warunków;

3. naruszenie przepisów prawa materialnego, a to:

a) art 68 ust. 2a pkt 5 u.g.n. poprzez jego błędną wykładnię i w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie, a to poprzez przyjęcie, że:

- sprzedaż lokalu mieszkalnego albo nieruchomości przeznaczonej lub wykorzystanej na cele mieszkaniowe nabytych za środki uzyskane ze sprzedaży lokalu mieszkalnego nabytego od gminy z bonifikatą aktualizuje obowiązek zwrotu udzielonej bonifikaty, w sytuacji gdy brak jest jakiegokolwiek przepisu prawa który wprowadzałby obowiązek zwrotu bonifikaty w takim przypadku,

- osoba, która nabyła za środki uzyskane ze sprzedaży lokalu mieszkalnego nabytego od gminy z bonifikatą, lokal mieszkalny albo nieruchomość przeznaczoną lub wykorzystaną na cele mieszkaniowe zobowiązana jest do zamieszkiwania w tym lokalu przez określony okres czasu, w sytuacji gdy brak jest jakiegokolwiek przepisu prawa, który taki obowiązek by wprowadzał;

- pomimo nabycia za Środki uzyskane ze sprzedaży lokalu nabytego od gminy z bonifikatą nieruchomości przeznaczonej i dodatkowo wykorzystanej na cele mieszkalne istnieje obowiązek zwrotu udzielonej bonifikaty;

b) art 68 ust 2 u.g.n. przez:

- jego błędną wykładnię i w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że znajduje on zastosowanie również do lokalu mieszkalnego albo nieruchomości przeznaczonej lub wykorzystanej na cele mieszkaniowe nabytych za Środki uzyskane ze sprzedaży lokalu mieszkalnego nabytego od gminy z bonifikatą, w sytuacji gdy sprzeciwia się temu wykładnia językowa (dosłowne brzmienie przepisu), jak również wykładania systemowa (mając na uwadze w szczególności treść przepisu art. 68 ust. 2a pkt 1 oraz art. 68 ust. 2b u.g.n.) oraz wykładnia celowościowa;

- jego zastosowanie i orzeczenie obowiązku zwrotu udzielonej na rzecz pozwanych M. de B. W. i D. de B. de W. bonifikaty, w sytuacji gdy zachodziły przesłanki wyłączające zastosowanie tego przepisu opisane w art. 68 ust. 2a pkt 5 u. g.n.;

c) art 68 ust. 1 pkt 7 u.g.n. jego błędną wykładnię i przyjęcie, że przepis ten wprowadza cel w związku z którym dochodzi do sprzedaży lokalu z bonifikatą, w sytuacji gdy przepis stanowi wyłącznie o sprzedaży lokalu „mieszkalnego”.

4. naruszenie przepisów postępowania, a to:

a) art. 328 § 2 k.p.c. poprzez brak wyjaśnienia w uzasadnieniu wyroku podstawy prawnej orzeczenia wskazując jedynie na wyłączenie zastosowania w realiach niniejszej sprawy art. 68 ust. 2a pkt 5 u.g.n., a brak powołania przepisu prawa, z którego wynikałoby wyłączenie zastosowania art. 68 ust.2a pkt 5 u.g.n.,

b) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez uznanie za niewiarygodne zeznań M. de B. W. odnośnie motywów działań, w sytuacji gdy brak jest jakichkolwiek dowodów, które przeczyłyby przedstawionym faktom, a w szczególności nie dyskwalifikuje tych zeznań treść zebranych w sprawie dokumentów ani chronologia zdarzeń.

P. G. wniósł o zmianę wyroku w całości poprzez oddalenie powództwa w całości w stosunku do P. G. i zasądzenie od strony powodowej na rzecz pozwanego P. G. kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie przed sądem I instancji wg norm przepisanych za obie instancje, ewentualnie, o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji, pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie co do kosztów postępowania apelacyjnego.

Gmina (...) K. wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego podtrzymując stanowisko prezentowane w toku procesu o obowiązku zwrotu bonifikaty,

Rozpoznając apelację Sad drugiej instancji uznał ustalenia Sądu Okręgowego za własne i zaważył co następuje:

Nie jest zasadny zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Odmowa wiarygodności zeznaniom M. de B. W. odnośnie motywów działań nie naruszała zasad logiki, w sytuacji gdy brak było jakichkolwiek dowodów, że pozwani , którzy nabyli lokal mieszkalny od Gminy na preferencyjnych warunkach mieli rzeczywisty zamiar uczynienia swego centrum życiowego w nieruchomości, którą nabyli od J. J.. Ciąg zaś czynności wskazuje na uzyskanie korzyści majątkowej wynikającej z uzyskanej bonifikaty. Okoliczność zaś, że Sąd dokonał ustaleń na podstawie jednej z grup dowodów i odmówił wiarygodności zeznaniom świadka sama w sobie nie narusza zasad swobodnej oceny dowodów.

Sąd Apelacyjny uzupełniając ustalenia zwraca uwagę, że w kwestii zwrotu pozostałej części zwaloryzowanej bonifikaty toczy się aktualnie sprawa o zapłatę do sygn. akt (...)((...)). Ponadto Sąd Apelacyjny w Krakowie wyrokiem z dnia 7 lutego 2019 r. (...)oddalił apelację od wyroku oddalającego powództwa J. J. (1) w sprawie o ustalenie nieistnienia obowiązku zwrotu wniesionego przeciwko Gminie (...) K. a J. J. (1). Tut. Sąd Apelacyjny uznał wówczas, że obowiązek zapłaty zwaloryzowanej części bonifikaty przeszedł na J. J. (1) a to w związku z faktem , że zwolnienie z obowiązku zwrotu dotyczy wyłącznie pierwotnego nabywcy, a nie osoby bliskiej, na rzecz której pierwotny nabywca zbył lokal. Dalsze rozporządzenia lokalem określone w art. 68 ust. 2 lit. a u.g.n. (w brzmieniu obowiązującym w dacie transakcji nie mieszczą się w celu udzielania bonifikaty o czym świadczy po pierwsze rozdzielenie w ust. 2 zbycia lokalu od użycia na inne cele niż cele uzasadniające udzielenie bonifikaty a ponadto także świadczy o tym użycie w ust. 2 lit. a zwrotu: „przepisu ust. 2 nie stosuje się”. Zwrot ten nie byłby konieczny gdyby ustawodawca uznawał, że dalsze zbycie określone w art. 68 ust. 2 lit. a stanowią formę użycia na cel udzielenia bonifikaty, bo takie użycie zgodnie z tym celem w ogóle nie rodzi obowiązku zwrotu. Zapewnienie takich samych preferencji jak najemcy osobom bliskim a także dalszym nabywcom nie jest celem ustawowym. Zbycie lokalu na rzecz osoby bliskiej stanowi jedynie przypadek zwolnienia od obowiązku zwrotu kwoty stanowiącej równowartość bonifikaty i jest to wyjątek od zasady. Odpowiednie stosowanie oznacza więc obowiązek zwrotu na żądanie właściwego organu kwoty równej udzielonej bonifikacie po jej waloryzacji dotyczy także nabywcy będącego osobą bliską (osoby , która skorzystała z bonifikaty), jeżeli doszło do zbycia lokalu przed upływem 5 lat, licząc od dnia nabycia. Przepis art.68 ust. 2a u.g.n. zwalniający od obowiązku zwrotu kwoty

równej udzielonej bonifikacie nie ma zastosowania. Wyjątku z art. 68 ust. 2 lit. a, u.g.n. nie można interpretować rozszerzająco, nawet gdyby ostatecznie ciąg transakcji doprowadził do realizacji ogólnego celu mieszkaniowego wskazanego w wyłączeniu obowiązku zwrotu bonifikaty określonego w art. 68 ust. 2a pkt 5 u.g.n. Stanowisko to jest nadal aktualne w niniejszej sprawie, szczególnie, że okoliczności ustalone w niniejszej sprawie dotyczące ciągu transakcji nie są odmienne. Wzmacnia to stanowisko także treść uzasadnienia wyroku Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2021 r. III CSKP 26/21 LEX nr 31123670.

Jakkolwiek więc zbycie lokalu przez dokonane w dniu 31 grudnia 2014 r. przez D. de B. W. i M. de B. W. na rzecz J. J. (1) (odpowiednio ojca i teścia) udziału 3/5 części w prawie własności nieruchomości nie spowodowała jeszcze obowiązku zwrotu opłaty wobec treści art. 68 ust. 2 a ust.1 u.g.n., to już dokonana w dniu 9 października 2015 sprzedaż przez J. J. (1) udziału 3/5 na rzecz P. G. rodziła obowiązek zwrotu równowartości kwoty 3/5 bonifikaty po jej waloryzacji. Na podstawie art. 68 ust. 2b w zw. z art. 68 ust. 2 u.g.n., według brzmienia wynikającego z Dz.U.2015.782 t.j. ze zm. Dz. U. 2015. 1180, nabywca (nawet będący osobą bliską pierwotnego nabywcy), jest zobowiązany do zwrotu kwoty równej udzielonej bonifikacie po jej waloryzacji. Tym samym powtórzyć należy, że obowiązek zwrotu kwoty odpowiadającej 3/5 bonifikaty ciążył na osobie bliskiej nabywcy a w konsekwencji przeszedł na P. G. jako dłużnika rzeczowego. Regulacja z art. 68 ust. 2 a pkt 1 wskazuje, że zbycie przez nabywcę lokalu nabytego od Gminy na rzecz osoby bliskiej uchyla zastosowanie art. 68 ust. 2 jednakże z zastrzeżeniem treści art. 68 ust. 2 b. Zastrzeżenie to oznacza co do zasady, że zbycie lokalu przez osobę bliską w warunkach określonych w art. 68 ust. 2b przywraca podstawy zastosowania art. 68 ust. 2 wprost w odniesieniu do nabywcy będącej osobą bliską. Powtórzyć więc trzeba, że w odniesieniu do 3/5 części udziału nabywanego przez G., poprzez J. J. (1), P. G. nie mógł się powołać na treść art. 68 ust. 2 a pkt 5 u.g.n i to nawet jeżeli D. de B. W. i M. de B. W. zadeklarowali, że środki uzyskane z jego sprzedaży przeznaczone zostaną w ciągu 12 miesięcy na nabycie innego lokalu mieszkalnego albo nieruchomości przeznaczonej lub wykorzystanej na cele mieszkaniowe. W tej części P. G. odpowiada jako dłużnik rzeczowy. Należy jednak wskazać, że art. 68 ust. 2 ust. 2 b, który stanowi podstawę do odpowiedniego zastosowania ust. 2 w odniesieniu do osoby bliskiej nabywcy, która zbyła lub wykorzystwała nieruchomość na inne cele niż cele uzasadniające udzielenie bonifikaty, przed upływem 10 lat, a w przypadku nieruchomości stanowiącej lokal mieszkalny przed upływem 5 lat, licząc od dnia pierwotnego nabycia nie ma już jednak odniesienia do samego nabywcy. Oznacza to, że D. de B. W. i M. de B. W. już nie odpowiadają za skutki dalszego zbycia przez J. J. (1) na rzecz P. G.. Na gruncie poprzedniej regulacji zwracano uwagę, że nabycie prawa własności lokalu przez osobę bliską, powoduje konieczność zapewnienia jej ochrony nabytego prawa, a więc m.in. swobody dalszego rozporządzania przedmiotem własności. Skorzystanie z tego uprawnienia nie może skutkować negatywnymi konsekwencjami majątkowymi w postaci obowiązku zwrotu kwoty bonifikaty (lub kwoty równej wysokości udzielonej bonifikaty), jeśli sankcja taka, stanowiąca niewątpliwą ingerencję w sferę konstytucyjnie chronionego prawa własności, nie została wyraźnie zastrzeżona w ustawie (por. Bieniek Gerard, Gdesz Mirosław, Rudnicki Stanisław, Nieruchomości. Problematyka prawna Opublikowano: LexisNexis 2013). Stanowisko to pośrednio potwierdza także uzasadnienie uchwały S Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2013 r. III CZP 30/13OSNC 2014/1/6 w którym wskazano, że: „W odniesieniu do zbycia lokalu mieszkalnego przez osobę bliską pierwotnego nabywcy w judykaturze wprost wyrażony został pogląd, że wykładnia gramatyczna ust. 2b, zwłaszcza sformułowanie "z zastrzeżeniem ust. 2b", wskazuje, iż obowiązek zwrotu bonifikaty obejmuje wyłącznie te osoby bliskie”. Niewątpliwie więc obowiązek zwrotu w zakresie 3/5 części bonifikaty obciąża J. J. (1) a także pozwanego P. G. jako odpowiedzialnego rzeczowo ale już nie pozwanych de B. W.. Wierzytelność z tytułu zwrotu bonifikaty jest wprawdzie jedna ale stanowi świadczenie podzielne, które może obciążać proporcjonalnie w sytuacji, gdy przedmiotem zbycia nie jest cała nieruchomość ale jedynie udział w niej.

Okoliczność, że obowiązek zwrotu bonifikaty ciążył we wskazanym zakresie na J. i przeszedł na pozwanego G. nie wyklucza możliwości powoływania się przez pozwanych na zwolnienie wynikające z art. 68 ust. 2 a pkt 5 u.g.n. (według obowiązującego w dacie kolejnego zbycia tj 9 października 2015r. Dz.U.2015.782 t.j.) także w odniesieniu do udziału 2/5 części zbytego bezpośrednio przez małżonków de B. W. na rzecz P. G.. Warunkiem jednak było przeznaczenie w ciągu 12 miesięcy środków uzyskanych ze zbycia wskazanego udziału we współwłasności na nabycie innego lokalu mieszkalnego albo nieruchomości przeznaczonej lub wykorzystanej na cele mieszkaniowe. Pozwani de W. złożyli oświadczenia, które miały wskazywać, że formalnie ten warunek został spełniony. Przy

zawarciu umowy z J. W. otrzymali kwotę 320.000zł ([kt VI k16/2) a przy zawarciu umowy z G. pkt VI resztę. Niewątpliwie otrzymali więc 534.000zł. Przy zawarciu umowy sprzedaży na rzecz P. G. pozwani oświadczyli, że całą cenę sprzedaży zamierzają przeznaczyć na zakup nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym w związku z czym nie będzie istniała podstawa do zwrotu bonifikaty zabezpieczonej hipoteką na przedmiotowej nieruchomości. Przepis dotyczący zwolnienia dotyczy także nabycia nieruchomości przeznaczonej na cele mieszkaniowe a nie tylko wykorzystanej na cele mieszkaniowe. To przeznaczenie jednak zdaniem Sadu drugiej instancji również musi się wiązać z celem udzielenia bonifikaty. Celem udzielenia bonifikaty było zapewnienia nabywcy możliwości zabezpieczenia potrzeb mieszkaniowych albo w zbywanym lokalu albo w nieruchomości stanowiącej surogat środków uzyskiwanych ze sprzedaży. Samo zadeklarowanie zamiaru w akcie notarialnym nie jest więc wystarczające do zwolnienia od obowiązku zwrotu zwaloryzowanej bonifikaty. Sprzedający lokal na rzecz P. G. zobowiązali się wydać kupującemu lokal mieszkalny do dnia 19 października 2015 r. oraz wymeldować do dnia 30 października 2015 r. Trzeba zauważyć, że do dnia 9 października 2015r. pozwani mieszkali jeszcze przy ul. (...) co wynika z treści aktu notarialnego z dnia 9 października 2015r. Nabywając za kwotę 534000zł od J. J. (1) nieruchomość poł. w O. składająca się z działki (...) małżonkowie de B.-W. przekazali J. kwotę. Z punktu VI winka, że J. J. (1) miał wydać nabywca nieruchomość do 12 października 2015r. Jakkolwiek M. W. przy dokonaniu przesunięcia majątkowego z majątku wspólnego na majątek odrębny oświadczył, że jest w posiadaniu nieruchomości, to jednak z treści umowy darowizny z dnia 9 maja 2016r. wynika, że małżonkowie zamieszkiwali wówczas już przy ul. (...). Podobnie M. W. oświadczył w treści umowy z dnia 9 maja 2016r. zawartej z K. R. (1). W tej dacie posiadaczem nieruchomości był już nabywca. Zawierając zaś w dniu 9 maja 2016r. umowę sprzedaży nieruchomości w miejscowości O. K. R. (2), M. de B. W. uzyskane ze sprzedaży nieruchomości środki przeznaczył ostatecznie w części na prowadzoną działalność gospodarczą, resztę posiada. Oznacza to, że w rzeczywistości w ciągu 12 miesięcy od zbycia udziału w lokalu na rzecz G. małżonkowie de B.-W. nie przeznaczyli w rzeczywistości środków uzyskanych od P. G. na nabycie nieruchomości przeznaczonej na cele w jakim udzielono bonifikaty tj na cele mieszkaniowe swoje i małżonki. Ciąg transakcji stanowił tylko sposób na ominięcie przepisów o konieczności zwrotu bonifikaty. Dla Sądu Apelacyjnego w tym składzie sam fakt formalnego nabycia nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym nie jest wystarczający do zwolnienia z art. 68 ust 2 a pkt 5 albowiem nabycie innego lokalu mieszkalnego albo nieruchomości przeznaczonej lub wykorzystanej na cele mieszkaniowe, w rozumieniu art. 68 ust. 2a pkt 5 u.g.n., należy rozumieć w taki sam sposób, jak nabycie pierwotnego lokalu przy zastosowaniu bonifikaty. Skoro więc przy pierwotnym nabyciu lokalu mieszkalnego uzasadniającym uzyskanie bonifikaty istotne było, aby lokal ten umożliwiał nabywcy zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych, uzyskanie własnego mieszkania, stworzenie jego centrum życiowego, to również przy nabyciu kolejnego lokalu za pieniądze ze sprzedaży lokalu pierwotnie nabytego winny być brane pod uwagę te same zasady. Rozwiązanie zawarte w art. 68 ust. 2a pkt 5 u.g.n. służy bowiem zachowaniu uprawnienia do bonifikaty pomimo sprzedaży lokalu mieszkalnego (por. Bończak-Kucharczyk Ewa, Ustawa o gospodarce nieruchomościami. Komentarz aktualizowany Bończak-Kucharczyk Ewa, Ustawa o gospodarce nieruchomościami. Komentarz aktualizowany Opublikowano: LEX/el. 2022w i powołane tamże orzecznictwo : wyrok SA w Gdańsku z 24.06.2014 r., V ACa 332/14, LEX nr 1515184 i wyrok SA w Białymstoku z 31.12.2020 r., I ACa 463/20, LEX nr 3153268). Prawidłowe zaś ustalenia wskazują, że pozwani małżonkowie nabywając nieruchomość w O. nie przejawili na zewnątrz woli uczynienia z nabywanej nieruchomości w O. centrum życiowe. Tym centrum dla M. W. był lokal przy ul.(...) pozwanej również ten lokal a następnie ul (...). Sąd Apelacyjny podziela więc w tej części rozważania Sądu Okręgowego. Uznanie zwolnienia pozwanych de B. W. od obowiązku zwrotu zwaloryzowanej bonifikaty w tym stanie faktycznym prowadziłoby do rażąco niesprawiedliwego rozstrzygnięcia pozostającego w oczywistej sprzeczności z powszechnie akceptowanymi normami moralnymi.

Skoro strona powodowa w sprawie niniejszej dochodzi kwoty 325.874,88 zł stanowiącej 7/10 części z bonifikaty wynoszącej 465535,55 zł (co jest okolicznością uznaną za przyznaną to oznacza, że 2/5 zwaloryzowanej bonifikaty to kwota 186.214,22zł określająca zakres obowiązku D. de B. W. i M. W.. W konsekwencji w odniesieniu do kwoty 139.660,66 zł i co do odsetek ustawowych za opóźnienie od tej kwoty powództwo względem pozwanych de B. W. należało oddalić.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny zmienił na podstawie art. 386§1 k.p.c. w zw. z art. 15 zzs¹ ust. 1 pkt 4 ustawy dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem

COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 1842, z późn. zm.), w zw. z art. 6 ust.1 i 2 ustawy z dnia 28 maja 2021 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2021.1090) oddalając powództwo we wskazanej części znosząc koszty procesu pomiędzy stroną powodową a pozwanymi de B. W..

Dalej idące apelacje tych pozwanych oraz w całości apelację pozwanego P. G. oddalono w całości w oparciu o art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego pomiędzy stroną powodową a P. G. orzeczono przy zastosowaniu art. 98§1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391§1 k.p.c. oraz w zw. z §2 pkt 7 i §10 ust.1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018r. poz. 265). Koszty postępowania apelacyjnego pomiędzy stroną powodową a pozostałymi pozwanymi stosunkowo rozdzielono w oparciu o art. 100 k.p.c. w zw. z art. 391§1 k.p.c. przy uwzględnieniu, że strona powodowa jest wygrywającym 57% jednakże pozwani ponieśli wyższe koszty postępowania apelacyjnego.

SSA Sławomir Jamróg